

Utazó cseppkövek

A robbantás után láthatóvá vált egy barlang nyílása. Az ember nem járta üregben gyönyörű cseppkőképződményeket találtak...

Még 1967 szeptemberében történt ez, az Ózdi Kohászati Művek esztramosi kőbányájában. Szerencsére gyorsan tudomást szerzett a leletről dr. Dénes György, a Karszt- és Barlangkutató Társulat elnöke, aki éppen a környéken munkálkodott. A barlangot hamarosan az Országos Természetvédelmi Tanács vette védelmébe; közelében ideiglenesen szünetel a termelés, rongálása súlyos büntetést vonna maga után... De mi történjék egy barlanggal, amely a bánya eddigi működése miatt már veszélyessé vált, jelenlegi állapotában fent nem tartható, turistákat nem fogadhat, s a természet törvénye szerint a lassú pusztulás, az eltömődés várna rá...?

Körülbelül hatvanmillió éves, kőbe dermedt üzenet a régmúltból. Nagy értékű természeti kincs. Meg kell menteni.

A Központi Földtani Hivatalban összehívták azokat, akikről feltételezték, hogy segítséget nyújthatnak a barlang „költöztetéséhez”. Új szálláshelyül a budai Várbarlangot jelölték ki.

Sokan segítik a nem mindennapi munkát. A Kőfaragó és Épületszobrászati Vállalat, amely geológusát és különleges, nagy fordulatszámú vágógépét kölcsönzi; a Lenin Kohászati Művek, amely szállást és szállítóeszközöket ad. A munka nehezét maroknyi, lelkes expedíció végzi — társadalmi munkában. Majd' valamennyien a barlangkutató társulat tagjai. Csekő Árpád fizikus, dr. Dénes György jogász, Szabó Attila geológus, Révész Lajos nyugdíjas, veterán, és Négyesi Vilmos zongorista... Saját költségükön utazgatnak a barlang és Budapest között. Volt, aki a szabadságát is a mentőexpedícióra áldozta. Pedig a munka igazán nem veszélytelen. A barlangba leszállókkal minden egyes alkalommal aláíratják: „saját felelősségükre...”! Néha egy-egy mázsás cseppkő eltűnik a helyéről. „Gyerekek, ez a »csillár« múltkor még megvolt!” Leszakkadt... A barlangot egy húsz méter hosszú, 80 centiméter átmérőjű, meredek kürtön át lehet megközelíteni, s ugyanitt hozzák felszínre a súlyos kőveket is. Háton kúszva, ölben tartva a „lefűrészelt” cseppkövet, mint egy kisbabát, vigyázva, ne-

hogy az apró képződmények le-töredezzenek. Jelszavuk: a bőrünk újra nő, a cseppkő soha többé...

Szabó Attila, a kőfaragó-vállalat fiatal geológusa szinte véletlenül lett részese a munkának. S ma? Rajongója, egyik legfőbb támasza, szellemi és fizikai energiájával egyaránt.

— Mi valamennyien tudjuk, s őszintén hisszük, hogy igazi mentés, amit végzünk, annak minden izgalmával, szépségével és hasznával. Hogyan dolgozunk? Az elszállításra kijelölt

részt először gondosan körül-fényképezzük és feltérképezzük. A felszínre hozás után a kővek fűrészporbba ágyazva utaznak Budára, ahol a képek és rajzok alapján eredeti helyzetükben állítjuk majd fel őket. Nem az a célunk, hogy mesterséges cseppkőbarlangot hozzunk létre. Ez olyan lenne, mint egy hazugság; méltatlan a némaságukban őszinte, fenséges kővekhez. Vannak más, kitelepítésre váró barlangok Keszthely, a Pilis és Jósza-fő környékén is. Ezeknek értékeit összegyűjtve, megfelelő

formában és környezetben szeretnénk megmutatni a mélység különleges világát azoknak is, akik soha nem jutnának el egy barlangi kirándulásra.

Cseppkőbarlang egy fővárosban — ritka látványosság. S megtudni azt, hogy létrehozói közül még senkinek sem jutott eszébe megkérdezni, vajon ki, mikor és mivel honorálja majd fáradságukat — ez is olyan érzés, mintha újabb barlangot fedezett volna fel az ember. Színeset, szépet.

Némethi Györgyi

Munkában a barlangászok...

(MTI Fotó — Kovács Gyula felv.)

